

Geografia rural

Codi: 101580
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501002 Geografia i ordenació del territori	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Ricard Morén Alegret

Correu electrònic: Ricard.Moren@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

En aquesta assignatura el professor es pot comunicar amb l'alumnat en català, castellà i anglès. Al llarg del semestre pot ser proposada la lectura de texts en altres llengües.

Equip docent

Ricard Morén Alegret

Prerequisits

Haver assolit de forma adequada els coneixements impartits a les assignatures del grau cursades prèviament al llarg del primer curs i el primer semestre del segon curs.

Aquesta assignatura es desenvolupa durant el segon semestre i, principalment, a través del campus virtual (Moodle). Per tant, es requereix una molt bona connexió a Internet durant tot el semestre. A més, hi ha varies activitats presencials que necessiten obligatòriament la presència de l'alumnat al campus de Bellaterra durant diferents dies (per exemple, pràctiques i exàmens escrits).

Hi ha programades lectures en anglès, català i castellà, el que fa recomanable el coneixement d'aquestes llengües almenys a nivell de lectura.

Objectius

Anàlisi, comprensió i reflexió sobre el medi rural contemporani, amb Europa, Espanya i Catalunya com a principals llocs de referència.

Concretament, entre els objectius de l'assignatura hi ha l'anàlisi, comprensió i reflexió sobre les principals dinàmiques, processos i transformacions socials, culturals, econòmiques, territorials, poblacionals i ambientals que es poden trobar a les àrees rurals.

Competències

- Analitzar i explicar els esdeveniments del món actual des d'un punt de vista geogràfic.
- Dominar el coneixement teòric necessari per plantejar problemes geogràfics de manera integrada i combinar un enfocament generalista amb una anàlisi especialitzada.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'un vessant geogràfic.
2. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
3. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
4. Plantejar problemes sobre la desigualtat, la distribució de la població, la urbanització, etc., al món.
5. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

1. La ruralitat com a categoria d'anàlisi geogràfica
2. Configuració i organització del sistema agro-alimentari contemporani
3. Les activitats agràries: transformacions recents, dinàmiques, problemàtiques i encaix territorial
4. La política agrària: lògiques d'intervenció, instruments, institucions i agents
5. L'espai forestal: transformacions recents, dinàmiques, problemàtiques i encaix territorial
6. Dinàmiques i tendències demo-geogràfiques al medi rural: una varietat de moviments de població
7. La diversificació i terciarització del medi rural: turisme o no turisme, aquesta és una qüestió

Metodologia

AVALUACIÓ

L'avaluació és continuada i les activitats i/o connexions habitualment es realitzaran via el campus virtual (Moodle) els dimarts i dijous de cada setmana. A més caldria tenir present el següent:

1) Pràctica presencial de caire conceptual al campus de la UAB a Bellaterra. **Data i lloc de realització:** *possiblement febrer de 2020 (lloc, dia i hora de la trobada presencial que organitza el Departament de Geografia).*

2) Elaboració d'un treball de curs de recerca exploratòria elaborat en dues etapes sobre municipis o regions rurals de dos països. S'han de comparar quins són els principals reptes per a la sostenibilitat social, econòmica i ambiental d'aquests dos territoris, tenint en compte una varietat de fonts de dades i d'informació rellevant: dades estadístiques, publicacions científiques (tant llibres com revistes), documentació local, premsa, cartografia, fotografia, etc. Aquest treball pràctic s'anirà elaborant en dues etapes:

2a) Redacció d'una introducció* amb una breu explicació sobre: 1) les raons tingudes en compte per triar les àrees d'estudi que s'hagin escollit (heu de poder obtenir informació rellevant de forma realista durant el semestre amb els recursos a l'abast), incloent reflexions sobre la 'posicionalitat' del propi estudiant que escriu; 2) en què us baseu per definir-la com a "rural" (argumentant i raonant amb evidències empíriques i citant fonts d'informació que donin suport als criteris geogràfics emprats per considerar-les rurals); 3) les hipòtesis i qüestions prèvies que voleu explorar; 4) un índex dels temes que voleu tractar a priori; i 5) una proposta de fonts i bibliografia preliminar que voleu consultar (sobre com formular hipòtesi, vegeu:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_03/tot_t03.html). **Data del lliurament de l'escrit introductori del treball de curs: març de 2020** (dia i hora a concretar pel professor). La llargària del document serà de 5 fulls en total (DIN A4, lletra Times New Roman, 12pt.).

2b) Lliurament del treball final de recerca exploratòria*: construïnt sobre la feina feta al llarg del curs, presentació del treball sobre la situació als municipis o regions rurals seleccionades (sobre com estructurar una obra escrita a la universitat vegeu: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_23/tot_t23.html). El treball tindrà una llargària de 9000 paraules, DIN A4 de text, lletra Times New Roman, 12pt. (annexes a part). Caldrà triar un títol global del treball, el qual estarà compostat per a) una introducció, amb les hipòtesis inicials; b) una exposició dels resultats obtinguts; c) unes conclusions amb reflexions personals; d) un llistat de bibliografia acadèmica i articles científics; i e) uns annexos estadístics, cartogràfics i mediàtics (articles de premsa, etc.). Les referències bibliogràfiques també es citaran d'acord amb la normativa per autors i autores de la revista *Documents d'Anàlisi Geogràfica* (vegeu indicacions més avall). **Data de lliurament: maig de 2020** (dia i hora a concretar pel professor).

3) Realització de proves d'examen presencial basades en el temari de l'assignatura (tant apunts com altres materials publicats, indicats o ressenyats al campus virtual) que constarà de dues proves escrites: La primera prova d'examen presencial consisteix en un comentari de mapa, gràfic o imatge i la segona prova consisteix en la definició sintètica de varis conceptes (per més informació general sobre com encarar exàmens a la universitat, vegeu: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_02/tot_t02.html). **Data de realització de l'examen: finals de maig o inicis de juny de 2020** (lloc, dia i hora a concretar pel Departament). Es demana puntualitat i mostrar NIU-UAB a l'aula.

4) Participació en fòrums al campus virtual vinculats amb qüestions d'actualitat vinculades al temari de l'assignatura.

5) Pràctiques* a lliurar al campus virtual (vinculades als fòrums), principalment al voltant de les presències (o absències) de qüestions de la geografia rural en debats públics a diferents indrets d'Europa.

Per cada lliurament de treballs i pràctiques, un temps abans del termini, s'obrirà un espai específic a l'Aula Moodle del campus virtual, excepte quan s'indiqui una altra opció (per exemple, si es demana explícitament l'enviament per Email).

QUALIFICACIÓ:

- Pràctiques individuals: 20% de la nota final (10% pràctica presencial + 10% pràctica via campus virtual).
- Lliurament de la introducció del treball de curs: 2.a. (5% de la nota final)
- Lliurament del treball de final de curs, 2.b. (25% de la nota final)
- Participació en fòrums i altres activitats (10%)
- Proves d'examen presencials A (comentari de mapa, gràfic o imatge) i B (definició de conceptes). Caldrà obtenir com a mínim un 5 sobre 10 en el global de les proves (40% de la nota final, 20% cada prova).

Si es lliura o realitza una activitat d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura ja no podrà ser "No avaluable" i es qualificarà a partir de l'evidència d'aprenentatge aportades.

La recuperació adopta els mateixos criteris que l'avaluació, però només es podran recuperar les parts suspeses o no avaluades durant el període d'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes de teoria	28	1,12	1, 3, 4, 5
Exercicis dirigits	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5
Presentacions orals de l'alumnat	1	0,04	1, 3, 5
Resolució de casos pràctics	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Treball de curs	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5
Tutories	5	0,2	1, 3, 4, 5
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	15	0,6	2
Estudi personal sobre qüestions rurals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5
Lectures	30	1,2	1, 3, 4, 5

Avaluació

L'assignatura s'avaluarà d'acord amb els següents exercicis previstos:

-Exàmens: Dues proves escrites parcials (20% i 20% respectivament, de la nota final)

-Treball de curs i exercicis pràctics (30% i 20% respectivament de la nota final)

-Participació (10% de la nota final), la participació tindrà en compte entre altres aspectes la participació en els debats dels fòrums oberts a Moodle.

L'entrega dels diferents exercicis programats és obligatòria.

ATENCIÓ: La copia o plagi de material, documents, publicacions, etc. en qualsevol treball o activitat de l'assignatura suposarà una qualificació de zero. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

*Recuperació:

La recuperació es regeix pels mateixos criteris que l'avaluació, però només es podran recuperar les parts suspeses o no avaluades durant el període d'avaluació

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis pràctics, informes	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5
Participació, debats, presentacions	10%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5
Prova 1	20%	1,5	0,06	1, 3, 5
Prova 2	20%	1,5	0,06	1, 3, 4, 5

Bibliografia

a) Algunes obres de temàtica rural:

Abbots, Emma-Jayne; Lavis, Anna (2013), *Why we eat, how we eat. Contemporary encounters between foods and bodies*, Farnham, Burlington, Ashgate

Alba, Sebastiano; Soler, Eduardo (2012), *Més enllà del vi DOQ Priorat*, Barcelona, Mediterrània.

Aldomà, I. (2015) (dir.) *Atles de la nova ruralitat*, Lleida: FMR. (http://www.fmr.cat/atles/descarrega_2015.htm)

Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA) i Fundació del Món Rural (FMR) (coords.) (2011) *Els moviments migratoris de la joventut rural: què ofereix el mercat laboral rural als i les joves? Odisseu. Programa per al retorn i la inserció laboral de joves al medi rural. Diagnosi: Compilació de Resultats i Recomanacions*, Lleida: FMR, ARCA i Universitat de Lleida.

Brown, D.L. & Schafft, K.A. (2019) *Rural People and Communities in the 21st Century. Resilience and Transformation*, Cambridge, UK / Medford, US: Polity Press.

Camarero, Luis (2009), *La població rural a Espanya. Dels desequilibris a la sostenibilitat social*, Barcelona, Fundació "la Caixa".

Cloke, Paul; Marsden, Terry; Mooney, Patrick (2006), *Handbook of rural studies*, Sage, London.

Duncan, Jessica; Medina, F. Xavier (eds.), (2010), *Sistemes agroalimentaris: cap a solucions integrades i sostenibles*, Barcelona UOC.

Essex, Stephen et al. (eds.) (2005), *Rural change and sustainability : agriculture, the environment and communities*, Wallingford; Cambridge : CABI Publishing.

FAO (2016), *La alimentación y la agricultura: claves para la ejecución de la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible*, Roma, (<http://www.fao.org/3/a-i5499s.pdf>).

Gómez Espín, José María; Martínez Medina, Ramón (eds.) (2008), *Desarrollo rural en el siglo XXI. Nuevas orientaciones y territorios*, Murcia, Universidad de Murcia, Atica.

Guirado, Carles; Valldeperas, Natàlia, Tulla, Antoni F. (2017), *L'agricultura social a Catalunya. Desenvolupament local i ocupació per a col·lectius en risc d'exclusió social*, Barcelona, Cossetània.

Kordel, S. et al. (eds.) (2018) *Processes of Immigration in Rural Europe*, Newcastle-upon-Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing.

Lamo de Espinosa, J. (2009), *El nuevo sistema agroalimentario en una crisis global*, Almería, Fundación Cajamar.

Munton, R. (2008), *The Rural. Critical Essays in Human Geography*, Ashgate Publishing Limited.

Population, Space and Place (2008), núm. monogràfic "International Migration to Non-Metropolitan Areas", 14(6), Wiley, Interscience.

Pulido Fernández, J.I. (ed.) (2008), *El turismo rural. Estructura económica y configuración territorial en España*, Madrid, Síntesis.

Reguant, F. (coord.) (2016), *Estructures productives i cadena alimentària*. Lleida: Agroforum.

Ruiz Pulpón, A. Raúl; Serrano de la Cruz, Manuel A.; Plaza Tabasco, Julio (eds.) (2016), *Treinta años de la PAC en España. Agricultura y multifuncionalidad en el contexto de la nueva ruralidad*, Ciudad Real: Óptima Ediciones.

Trepat, E.; Vilaseca, A. (2008) *Ruralitat i Immigració*, Lleida: Fundació del Món Rural (<http://www.fmr.cat/web3/documentacio/ACTIVITATS/Activ%20llibre%20ruralitat%20i%20immigració.pdf>)

Woods, Michael (2005), *Rural geography : processes, responses and experiences in rural restructuring*, London : SAGE.

Woods, Michael (2010), *Rural*, London, Routledge.

b) Algunes revistes especialitzades de temàtica rural:

Ager-Revista de Estudios Sobre Despoblación y Desarrollo Rural

Études Rurales

Journal of Rural Studies

Journal of Peasant Studies

Rur@lités

Rural Sociology

Sociologia Ruralis